

Sygn. akt V CSK 233/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa M. J.

przeciwko Gminie J.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) oddala wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli

skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwana Gmina J. opierając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie sprowadzające się do rozstrzygnięcia dopuszczalności drogi sądowej w odniesieniu do dotacji należnej podmiotom prowadzącym niepubliczne przedszkola w związku z treścią art. 90 ust. 11 ustawy o systemie oświaty dodanym ustawą zmieniającą z dnia 23 czerwca 2016 r. jak również zachodzi potrzeba wykładni tej regulacji.

Odnosząc się do tak sformułowanego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba podnieść, że według utrwalonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądu: jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Jeżeli skarżący powołuje się też na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, powinien wykazać, że wskazany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, nie publ.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, nie publ.).

W związku ze stanowiskiem wnoszącej skargę kasacyjną Gminy i w kontekście wymagania potrzeby rozstrzygnięcia dokonania wykładni i rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego należy uwzględnić, że kwestia dopuszczalności drogi sądowej w sprawach dotyczących dotacji przewidzianych w ustawie o systemie oświaty była przedmiotem zgodnych wypowiedzi Sądu Najwyższego nie tylko przytoczonych w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, w skardze kasacyjnej jak w odpowiedzi na skargę kasacyjną. W ostatnim czasie do konsekwencji zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 23 czerwca 2016 r. do ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty polegającej na dodaniu o art. 90 ust. 11 (uchylonego z dniem 1 stycznia 2018 r. - art. 80 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych Dz. U. poz. 2203 ze zm.) Sąd Najwyższy odniósł się w uzasadnieniu uchwały podjętej dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie III CZP 29/19 w której przyjął, że artykuł 91 ust. 2 wymienionej ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych nie wyłącza drogi sądowej do dochodzenia po dniu 1 stycznia 2018 r. w postępowaniu przed sądem powszechnym roszczeń dotyczących dotacji przyznawanych niepublicznym przedszkolom w okresie przed dniem 1 stycznia 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2198 ze zm.).

Ponieważ w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność

postępowania Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozpoznając wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy wziął natomiast pod uwagę, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, sformułowanym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1998 r., III CKN 805/98 (OSNC 1999 nr 4, poz. 79) za złożenie odpowiedzi na skargę kasacyjną adwokatowi lub radcy prawnemu przysługuje wynagrodzenie jak za sporządzenie i wniesienie skargi. Strona przeciwna może wnieść do sądu drugiej instancji odpowiedź na skargę kasacyjną w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi (art. 398⁷ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). Nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003 nr 9, poz. 120, 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, z dnia 14 lutego 2012 r. II PK 139/11 - nie publ.). W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.). Ze wskazanych przyczyn nie może być uwzględniony wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w piśmie określonym jako odpowiedź na skargę kasacyjną, które zostało wysłane listem poleconym w dniu 30 kwietnia 2019 r. po skutecznym doręczeniu skargi kasacyjnej pełnomocnikowi powódki w dniu 10 kwietnia 2019 r., tzn. po upływie terminu do podjęcia tej czynności procesowej.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w punkcie 2 sentencji.